

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o **maloletú P. Š., narodenú X. a maloletú S. Š., narodenú X.**, bytom ako ich matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny B., deti rodičov Ing. D. Š., bývajúcej v B., a Ing. P. Š., bývajúceho v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. D. D., advokátom so sídlom v B., **o určenie výživného**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II, pod sp.zn. 27 P 225/2007, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2008 sp.zn. 11 CoP 300/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie otca **o d m i e t a.**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 24. septembra 2007 č.k. 27 P 225/2007-117 uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej P. Š. sumou 7 000,-- Sk mesačne a na maloletú S. Š. sumou 5 000,-- Sk mesačne od 1. augusta 2007. Zročné výživné k 30. septembru 2007 pre P. v sume 14 000,-- Sk a pre S. v sume 10 000,-- Sk, bol otec povinný zaplatiť matke detí do 31. decembra 2007 s tým, že bežné výživné je povinný poukazovať od októbra 2007 vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky detí. Vo zvyšku návrh matky zamietol, spolu s protinávrhom otca na určenie vyživovacej povinnosti matke. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že medzi rodičmi pri plnení si vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom dochádzalo od začiatku roku 2007 k nezhodám. Keďže ich potreby zabezpečovala a zabezpečuje prevažne matka, dospel k záveru, že je namieste určiť otcovi povinnosť prispievať na ich výživu. Začiatok vyživovacej povinnosti určil od 1. augusta 2007, keď za obdobie od januára 2007 do konca júla 2007 zohľadnil otcom poskytované platby a za toto

obdobie výživné neurčil. Pri stanovení rozsahu vyživovacej povinnosti zohľadnil odôvodnené potreby maloletých detí a možnosti a schopnosti otca. Na zníženie jeho príjmu, po zmene pracovného zaradenia, v dôsledku poklesu jeho pracovných výsledkov, neprihliadol. Povinnosť zaplatiť zročné výživné odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 160 ods. 1 O.s.p. a o trovách konania rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 29. apríla 2008 sp.zn. 11 CoP 300/2007 na odvolanie otca rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Po preskúmaní napadnutého rozsudku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Uviedol, že okresný súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, vyvodil z neho správny právny záver a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Odvolanie otca považoval preto za neopodstatnene podané.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie otec maloletých detí. Navrhol rozhodnutia krajského i okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. K prípustnosti dovolania uviedol, že konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p. Advokátska koncipientka právnej zástupkyne navrhovateľky sa totiž počas prvostupňového konania zúčastnila viacerých úkonov bez platného splnomocnenia. Ten kto vystupoval v konaní ako účastník, nemal teda spôsobilosť byť účastníkom konania. Namietal tiež, že v konaní pred súdmi nižších stupňov sa sudy dopustili viacerých závažných procesných väd, v dôsledku ktorých mu odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Nesprávny postup súdov spočíval v tom, že sudy nevyhodnotili žiadne z dôkazov, ktoré predložil a nevykonali žiadne ním navrhované dôkazy, nebol oboznamovaný s podaniami matky maloletých detí, ku ktorým sa potom nemal možnosť vyjadriť, viackrát mu bolo na pojednávaniach zabránené vystúpiť a vyjadriť svoje stanovisko. Sudy jednoznačne preferovali matku maloletých detí najmä tým, že vyhovelí všetkým jej návrhom na vykonanie dokazovania a poskytli jej oveľa väčší priestor na vyjadrenie, čím porušili jeho právo na rovnaké postavenie. Podľa dovolateľa si sudy nesplnili ani zákonnú povinnosť, ktorá im vyplýva z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., keď ich rozhodnutia nespĺňajú zákonom požadované náležitosti. Dovolanie napokon odôvodnil tým, že sudy nižších stupňov dospeli na základe nedostatočne vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Matka maloletých detí, ani kolízny opatrovník sa k dovolaniu otca nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1, druhá veta O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Navyše, v posudzovanej veci ide o prípad, v ktorom je prípustnosť dovolania vylúčená aj v zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. Ide totiž o vec upravenú Zákomom o rodine, pričom nejde o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo

o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným).

S prihliadnutím na obsah dovolania, sa dovolací súd osobitne zameril na otázku, či konanie pred súdmi nižších stupňov netrpí vadou uvedenou v § 237 písm. b/ a písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. b/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Citované ustanovenie sa teda odvoláva na hmotné právo, t.j. Občiansky zákonník. Podľa § 7 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že všetci účastníci konania otec, matka i samotné maloleté deti mali počas celého konania spôsobilosť byť účastníkmi konania.

Pokiaľ teda dovolateľ videl existenciu tejto vady v tom, že advokátska koncipientka právnej zástupkyne navrhovateľky sa zúčastnila viacerých úkonov prvostupňového konania

bez platného splnomocnenia, ide o námietku zmätočnú, nemajúcu oporu vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení.

V tejto súvislosti treba poznamenať, že nejde ani o nedostatok podmienky konania v podobe nedostatku plnomocenstva, lebo matka maloletých detí udelila plnú moc advokátke Mgr. I. V. na zastupovanie v tomto konaní, pričom advokátka substitučne splnomocnila na zastupovanie matky maloletých detí v prejednávanej veci svoju koncipientku Mgr. D. I. (č.l. 3 a 37 spisu).

K tvrdeniu dovolateľa, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať treba uviesť, že podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho procesných práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takýmto procesným právom účastníka je napr. byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali, a pod.

Dovolací súd za nedôvodnú považuje námietku dovolateľa o odňatí možnosti konať pred súdom, ktoré malo spočívať v nevykonaní ním navrhnutých dôkazov. Nevykonanie všetkých účastníkom navrhnutých dôkazov nie je odňatím možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Za odňatie možnosti konať pred súdom nie je možné považovať ani to, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, v tomto prípade enormné množstvo rôznych dokumentov, fotografií a iných listín, ktoré otec maloletých detí predložil.

Za nenáležité, ničím nepodložené treba považovať tvrdenia dovolateľa, že nebol oboznamovaný s podaniami matky, ku ktorým sa nemal možnosť vyjadriť. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že otcovi (jeho právnemu zástupcovi) bol doručený nielen návrh matky na začatie konania, ale aj jej podanie z 9. júla 2007, na ktoré otec reagoval podaním z 3. septembra 2007, ktoré obsahovalo 92 strán a vyše 200 strán príloh. Otec sa písomne vyjadril aj k záznamu zo šetrenia vykonaného zo strany kolízneho opatrovníka (podanie

z 3.9.2007 č.l. 102 spisu). Okrem toho, otec viackrát využil právo nahliadnuť do spisu, vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 O.s.p. (25.6.2007, 16.7.2007, 25.7.2007, 8.8.2007, 15.8.2007, 22.8.2007, 14.9.2007, 20.9.2007) a teda mal možnosť podrobne sa oboznámiť so všetkými písomnosťami nachádzajúcimi sa v spise a mal možnosť sa k nim vyjadriť, čo aj využil.

Z obsahu spisu (zápisníc o pojednávaní) nevyplýva ani to, že by sudy nižších stupňov zabránili otcovi na pojednávaniach vystúpiť a znemožnili mu tak vyjadriť svoje stanovisko. Rovnako z neho nevyplýva, že by v priebehu pojednávani poskytlí oveľa väčší priestor na vyjadrenie matke než jemu. Nedôvodná je preto aj námietka, podľa ktorej sudy nižších stupňov porušili jeho právo na rovnaké zaobchádzanie vyplývajúce z ustanovenia § 18 O.s.p.

Pokiaľ otec v dovolaní poukazoval na možné porušenie práva na spravodlivý proces pre nedostatok odôvodnenia rozsudkov okresného i krajského súdu, podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd a aj súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia jasne uviedli, ktoré dôkazy považovali za rozhodujúce, z akých skutkových záverov vychádzali, prečo odvolací súd považoval právne posúdenie veci súdom prvého stupňa za správne a osobitne sa vyporiadal aj s námietkou nesprávneho hodnotenia dôkazov. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (aj súdu prvého stupňa) nemožno preto považovať za tak nejasné a nezrozumiteľné, že by to otcovi znemožňovalo objektívne posúdiť jeho (ne)správnosť, prípadne kvalifikovane sa rozhodnúť, ktorým dovolacím dôvodom má dovolanie odôvodniť.

Dovolateľ preto neopodstatnene namietal, že konanie pred súdmi nižších stupňov trpí vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/, c/ až e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľ vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani nenamietal.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že sudy nižších stupňov po neúplne vykonanom dokazovaní dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že uvedené námietky nespôsobujú

existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietky účastníka konania, ktorými vytýka súdu existenciu tzv. inej vady a omyl pri aplikácii práva, treba považovať za dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., ktoré však sami o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú. Skutočnosť, že by konanie bolo postihnuté tzv. inou vadou, resp. že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené dôvody možno uzavrieť, že dovolanie otca smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

O trovách dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 a § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p., lebo ide o konanie o výživnom pre maloleté deti, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14.júla 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

